

การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยบูรณาการหลักสามัคคี
ธรรม เพื่อพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล*
DEVELOPMENT OF INNOVATION TO PROMOTE TOURISM BY
INTEGRATING THE PRINCIPLES OF UNITY TO ENHANCE TOURISM
INNOVATION IN THE DIGITAL ERA

ปณณพงศ์ วงศ์ณาสรี¹, ปรรณพชัย จิตรจันทน์², พระศุภชาติ ธมฺมิสโร (ลำสิวงษ์)³,
จิราภรณ์ ชูชำนาญ⁴ และ พระครูปิยธรรมานุสาสน์⁵
Punnapong wongnasri¹, Pannaphat jitjumnong², PhraSupachat Dhammissaro (samreewong)³,
Jiraphon choochamnan⁴ and PhraKhruphiyadhammanusat⁵

¹⁻⁵มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช
¹⁻⁵Mahamakut Buddhist University Srithammasokkaraj Campus, Thailand
Corresponding Author's Email: Punnapong.wo@mbu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องบูรณาการหลักสามัคคีธรรม ซึ่งประกอบด้วย การสร้างความร่วมมือ การส่งเสริมคุณธรรม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างสมดุลและสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ Big Data AI และ VR/AR ช่วยให้เกิดการบริหารจัดการและการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเสริมสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม แนวทางปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่ (1) ข้อเสนอแนะสำหรับนักพัฒนาเทคโนโลยี เช่น การพัฒนาแพลตฟอร์มที่เชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับชุมชนโดยตรง การใช้ AI วิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว และการใช้เทคโนโลยีเสมือนจริงเพื่อให้ความรู้โดยไม่กระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ (2) ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐ เช่น การกำหนดนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการสนับสนุนเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มความโปร่งใสในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในนวัตกรรมการท่องเที่ยวจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม กระจายรายได้สู่ท้องถิ่น และสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ ซึ่งนำไปสู่การเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีความสมดุลและครอบคลุมทุกมิติ

* Received 5 March 2025; Revised 29 May 2025; Accepted 31 May 2025

คำสำคัญ : การพัฒนานวัตกรรม, ส่งเสริม, การท่องเที่ยว, หลักสามัคคีธรรม, ยุคดิจิทัล

Abstract

This academic article aims to study the development of innovative tourism promotion in the digital era, which necessitates the integration of the principle of solidarity, comprising collaboration, ethical promotion, and sustainable development. This approach ensures that tourism grows in a balanced manner and creates economic, social, and environmental value. The utilization of digital technologies such as online platforms, Big Data, AI, and VR/AR enhances management efficiency, marketing strategies, and the overall tourist experience while fostering responsible tourism that respects local communities and the environment. Key practical guidelines include: (1) Recommendations for technology developers, such as developing platforms that directly connect tourists with local communities, using AI to analyze tourist behavior, and implementing virtual reality (VR) and augmented reality (AR) to provide educational experiences without negatively impacting natural resources (2) Recommendations for government agencies, such as establishing policies that support community-based tourism, developing environmentally friendly infrastructure, and promoting digital technologies to enhance transparency in the tourism industry. The integration of the principle of solidarity in tourism innovation will contribute to sustainable development, minimizing environmental impact, distributing economic benefits to local communities, and fostering collaboration among various stakeholders. This approach ultimately leads to balanced and inclusive growth in the tourism industry.

Keyword: Innovation development, promotion, tourism, principles of unity, digital era

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงวิธีการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว (UNWTO, 2023) นวัตกรรมท่องเที่ยวจึงกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาสัมผัสประสบการณ์ที่

แตกต่างจากเดิม การบูรณาการแนวคิดสามัคคีธรรม ซึ่งหมายถึงการร่วมมือกันอย่างเป็นเอกภาพของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สามารถช่วยเพิ่มศักยภาพของการพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนและสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Smith & Puczkó, 2022) การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมสำคัญที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว นวัตกรรมการท่องเที่ยวจึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งในด้านการนำเสนอข้อมูล การให้บริการ และการสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่า อย่างไรก็ตาม การพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไม่สามารถดำเนินการโดยลำพังของภาครัฐหรือภาคเอกชนเพียงฝ่ายเดียวได้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในสังคมผ่านหลักการ "สามัคคีธรรม" ซึ่งเป็นแนวคิดที่เน้นความร่วมมือ ความสามัคคี และการแบ่งปันทรัพยากรอย่างยั่งยืน (สมชาย จันทรประภา, 2565)

แนวคิดสามัคคีธรรมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างมั่นคงและมีเสถียรภาพ โดยครอบคลุมถึงความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อสร้างนวัตกรรมที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างความแตกต่างให้กับจุดหมายปลายทางทางการท่องเที่ยว (Buhalis & Amaranggana, 2015) ตัวอย่างเช่น การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว หรือการใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อให้ข้อมูลและแนะนำเส้นทางท่องเที่ยวที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลจากการทำงานร่วมกันภายใต้หลักสามัคคีธรรมที่มุ่งเน้นการสร้างประโยชน์ร่วมกันให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หลักสามัคคีธรรมสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ผ่านการบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยแต่ละภาคส่วนมีบทบาทในการสนับสนุนและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างยั่งยืน ภาครัฐสามารถออกนโยบายและมาตรการสนับสนุนที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ระบบจองที่พักออนไลน์ แอปพลิเคชันแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว และแพลตฟอร์มเชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่น ขณะที่ภาคเอกชนสามารถลงทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีและสร้างผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวที่เป็นนวัตกรรม เช่น การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual Reality) และปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) เพื่อยกระดับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยบูรณาการหลักสามัคคีธรรมมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมการกระจายรายได้ให้กับชุมชนผ่านการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) และ การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ เช่น แพลตฟอร์มดิจิทัลที่ช่วยให้ชุมชนสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้โดยตรง ด้านสังคม การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมช่วยสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ

เอกชน และประชาชน ลดความขัดแย้ง และส่งเสริมความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม ผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านสิ่งแวดล้อม นวัตกรรมสามารถช่วยลดผลกระทบจากการท่องเที่ยว เช่น การใช้พลังงานสะอาดในสถานที่ท่องเที่ยว และการพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (พิชญา สุขสม, 2566)

ในปัจจุบัน แนวโน้มของการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเนื่องจากปัจจัยทางเทคโนโลยีและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการสูงขึ้น (Gretzel et al., 2020) การพัฒนานวัตกรรมที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงนี้ได้จึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการความร่วมมือจากหลายภาคส่วน เช่น การใช้บิ๊กดาต้าในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างประสบการณ์เฉพาะบุคคล หรือการใช้บล็อกเชนในการทำธุรกรรมที่ปลอดภัยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Sigala, 2018) การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมจะช่วยให้เกิดความสอดคล้องในการดำเนินงาน และสามารถสร้างระบบนิเวศของการท่องเที่ยวที่แข็งแกร่งขึ้น นอกจากภาครัฐและภาคเอกชนแล้ว ภาคประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่นก็มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นไปในทิศทางที่ยั่งยืน การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมช่วยสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบและสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ตัวอย่างเช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว หรือการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยวและส่งเสริมความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ท้องถิ่น (วรัญญา ธรรมรักษ์, 2565)

ดังนั้น การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยบูรณาการหลักสามัคคีธรรมจึงเป็นแนวทางสำคัญที่สามารถนำไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืนในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล ด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ การใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการปรับตัวให้เข้ากับแนวโน้มของตลาดการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว (Hjalager, 2021) นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาแอปพลิเคชันส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ใช้เทคโนโลยีเสมือนจริงในจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่น่าสนใจและเข้าถึงข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยบูรณาการหลักสามัคคีธรรมจึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เติบโตอย่างยั่งยืนในยุคดิจิทัล แนวทางดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างทวิคูณระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนในสังคม ขอบเขตของการศึกษารอบคลุม 4 ด้านหลัก ได้แก่ นโยบาย และการบริหารจัดการ ศึกษากลไกและนโยบายที่สนับสนุนการพัฒนาแนวทางการท่องเที่ยวที่

ส่งเสริมสามัคคีธรรมและความยั่งยืน เทคโนโลยีและนวัตกรรม วิเคราะห์บทบาทของเทคโนโลยี เช่น Big Data, AI และแพลตฟอร์มดิจิทัล ในการกระตุ้นความร่วมมือและการพัฒนาอย่างยั่งยืน วัฒนธรรมและสังคม ศึกษาผลกระทบของการใช้วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นในการสร้างความสามัคคีและเชื่อมโยงระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน ประเมินผลกระทบของการท่องเที่ยวที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมต่อสิ่งแวดล้อม และแนวทางลดผลกระทบดังกล่าว การศึกษานี้จะช่วยให้สามารถออกแบบแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อความต้องการของทุกภาคส่วน และสร้างสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ ความร่วมมือทางสังคม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน (กานต์พิชชา วัฒนพงศ์, 2564)

สรุปได้ว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว นวัตกรรมการท่องเที่ยวจึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป การบูรณาการหลัก "สามัคคีธรรม" ซึ่งเน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ช่วยส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืน ตัวอย่างเช่น การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล เทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) และปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อยกระดับประสบการณ์ท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีการนำบิ๊กดาต้าและบล็อกเชนมาใช้เพื่อเพิ่มความปลอดภัยและความสะดวกสบายในการเดินทาง ภาคประชาสังคมและชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และสร้างมูลค่าให้กับวัฒนธรรมพื้นถิ่น ด้วยแนวทางนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถเติบโตได้อย่างมั่นคง ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ และสร้างสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

นวัตกรรมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

UNWTO (2020) ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในทุกภาคส่วน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวก็ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ นวัตกรรมดิจิทัลได้เข้ามาช่วยปรับปรุงและพัฒนาประสบการณ์การท่องเที่ยวให้มีความสะดวกสบายและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์โรคระบาด การนำเทคโนโลยีมาใช้ในภาคการท่องเที่ยวกลายเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2564) หนึ่งในโครงการที่มีความสำคัญคือ "โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการท่องเที่ยวยุคดิจิทัล (Empowering Tech Tourism)" ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) โครงการนี้มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการท่องเที่ยวไทยผ่านการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ โดยได้พัฒนาแพลตฟอร์มกลางที่รวบรวมผู้พัฒนานวัตกรรมด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถนำไปปรับใช้กับธุรกิจของตน

นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอเทรนด์นวัตกรรมที่น่าจับตามองในยุค New Normal เช่น เทคโนโลยีไร้สัมผัส (Contactless Tech) ที่ช่วยลดการสัมผัสโดยตรง แรงงานดิจิทัล (Digital Workforce) ที่ใช้หุ่นยนต์หรือระบบอัตโนมัติในการให้บริการ พาสปอร์ตดิจิทัล (Digital ID) ที่ยืนยันตัวตนและประวัติการฉีดวัคซีน แพลตฟอร์มวางแผนท่องเที่ยวที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถออกแบบการเดินทางได้เอง และประสบการณ์ทางเลือก (Alternative Experiences) ที่ใช้เทคโนโลยีเสมือนจริงในการท่องเที่ยว เทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) และเทคโนโลยีเสริมจริง (AR) เป็นอีกหนึ่งนวัตกรรมที่ช่วยเพิ่มประสบการณ์การท่องเที่ยวให้สมจริงยิ่งขึ้น นักท่องเที่ยวสามารถสำรวจสถานที่ท่องเที่ยวผ่าน VR ก่อนตัดสินใจเดินทาง ซึ่งช่วยลดความไม่แน่นอนและเพิ่มความมั่นใจในการเลือกจุดหมายปลายทาง สำหรับพิพิธภัณฑ์หรือแหล่งประวัติศาสตร์ เทคโนโลยี AR สามารถช่วยให้ผู้เข้าชมได้รับข้อมูลเพิ่มเติมผ่านอุปกรณ์พกพา เช่น การสแกนรูปปั้นหรือโบราณวัตถุแล้วแสดงข้อมูลทางประวัติศาสตร์ขึ้นมาแบบเรียลไทม์ เทคโนโลยีนี้ยังสามารถใช้ในแอปพลิเคชันนำทางที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถสำรวจเมืองหรือสถานที่ท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบายโดยไม่ต้องอาศัยไกด์นำเที่ยว แพลตฟอร์มออนไลน์และโซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวเข้าถึงง่ายขึ้น นักท่องเที่ยวสามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว รีวิวที่พัก และร้านอาหารผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ เช่น TripAdvisor, Booking.com และ Google Maps นอกจากนี้ โซเชียลมีเดียอย่าง Instagram, Facebook และ TikTok ยังเป็นช่องทางที่นักท่องเที่ยวใช้แบ่งปันประสบการณ์และสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่น การที่แหล่งท่องเที่ยวมีการโปรโมตผ่านอินฟลูเอนเซอร์หรือครีเอเตอร์คอนเทนต์ ทำให้เกิดกระแสความนิยมและกระตุ้นการท่องเที่ยวในสถานที่ต่างๆ มากขึ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2564)

การบูรณาการนวัตกรรมดิจิทัลเหล่านี้ไม่เพียงแต่ช่วยฟื้นฟูอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย แต่ยังเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ทำให้ประเทศไทยพร้อมรับมือกับความท้าทายในอนาคต

การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก การพัฒนานวัตกรรมช่วยเพิ่มศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ตลอดจนยกระดับประสบการณ์การเดินทางให้มีความสะดวกและน่าตื่นตาตื่นใจมากขึ้น นวัตกรรมทางเทคโนโลยี สังคม และเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือสำคัญที่สามารถปรับใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนานวัตกรรมในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสบการณ์การท่องเที่ยว

1.1 ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ Chatbot ถูกนำมาใช้ในการปรับปรุงบริการลูกค้า เช่น แชทบอทที่สามารถโต้ตอบและให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในเวลาจริง แชทบอทที่ขับเคลื่อนด้วย AI สามารถช่วยยกระดับประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวได้หลายวิธี เช่น การให้ข้อมูลแบบเรียลไทม์ การช่วยแนะนำเส้นทาง หรือแม้แต่การจองที่พักและกิจกรรม แชทบอทยังสามารถเรียนรู้จากพฤติกรรมของผู้ใช้เพื่อให้คำแนะนำที่ตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคลมากขึ้น (Huang & Rust, 2021)

1.2 แพลตฟอร์มการจองออนไลน์ แพลตฟอร์มเช่น Airbnb, Booking.com และ Expedia ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถวางแผนและจองที่พัก กิจกรรม และการเดินทางได้ง่ายขึ้น ซึ่งแพลตฟอร์มเช่น Airbnb, Booking.com และ Expedia ได้รับความนิยมมากในการช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถวางแผนและจองการเดินทางได้สะดวกมากขึ้น โดยสามารถค้นหาที่พักหลากหลายประเภททั้งโรงแรม บ้านพัก หรือที่พักแบบเฉพาะทาง รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ และการจองตัวเครื่องบินหรือรถเช่าได้ในที่เดียว นอกจากนี้ยังสามารถดูรีวิวจากผู้ที่เคยใช้งานจริงเพื่อช่วยในการตัดสินใจได้อีกด้วย (Sigala, 2020)

1.3 เทคโนโลยีความจริงเสมือน (VR) และความจริงเสริม (AR) ถูกนำไปใช้ในการให้ข้อมูลแบบโต้ตอบ เช่น การแสดงรายละเอียดทางประวัติศาสตร์ของสถานที่เมื่อส่องกล้องมือถือไปที่จุดสำคัญ (Han et al., 2021) VR ถูกนำมาใช้เพื่อให้ผู้ใช้สามารถสัมผัสประสบการณ์เสมือนจริงก่อนตัดสินใจเดินทางเทคโนโลยีความจริงเสมือน (VR) และความจริงเสริม (AR) กำลังถูกนำมาใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเสริมประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวอย่างมาก VR (Virtual Reality) ช่วยให้ผู้ใช้สามารถสัมผัสประสบการณ์เสมือนจริงของสถานที่หรือที่พักก่อนที่จะตัดสินใจเดินทางจริง ๆ เช่น การดูห้องพักรวม, การเดินชมสถานที่ท่องเที่ยว หรือแม้กระทั่งการลองกิจกรรมต่าง ๆ ในโลกเสมือนจริง ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้สามารถตัดสินใจได้อย่างมั่นใจมากขึ้น AR (Augmented Reality) จะเพิ่มองค์ประกอบเสมือนเข้ากับโลกจริง โดยสามารถนำมาใช้ในหลายรูปแบบ เช่น การใช้แอปพลิเคชันที่แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวหรือแผนที่เสมือนขณะเดินทาง ช่วยให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างง่ายดาย หรือแม้แต่การทดลอง "เห็น" สิ่งต่าง ๆ เช่น สถานที่หรือกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจผ่านหน้าจอโทรศัพท์มือถือหรือแว่นตา AR ทั้ง VR และ AR จึงช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถมีประสบการณ์ที่ดีก่อนการตัดสินใจเลือกสถานที่หรือกิจกรรมที่จะทำจริงในทริปของพวกเขา (Tussyadiah et al., 2018)

2. การพัฒนาแนวคิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

2.1 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) การท่องเที่ยวที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงานหมุนเวียนในโรงแรม หรือการส่งเสริมกิจกรรมที่ลดผลกระทบต่อธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) เป็นแนวทางการท่องเที่ยวที่เน้นการรักษาสิ่งแวดล้อมและสนับสนุนการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยมีหลักการสำคัญคือการสร้างสมดุลระหว่างการท่องเที่ยว

และการปกป้องสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การท่องเที่ยวไม่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ตัวอย่างของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ การใช้พลังงานหมุนเวียนในที่พัก โรงแรมหรือที่พักที่มีการใช้พลังงานจากแหล่งพลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ หรือพลังงานลม ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการใช้พลังงานที่ไม่ยั่งยืน การส่งเสริมกิจกรรมที่ลดผลกระทบต่อธรรมชาติ เช่น การเดินป่า, การดูนก, หรือการดำน้ำ ที่มุ่งเน้นการเพลิดเพลินกับธรรมชาติในวิธีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น การห้ามการเก็บพันธุ์พืชหรือสัตว์ในธรรมชาติ หรือการใช้วิธีการท่องเที่ยวที่ไม่ทำให้เกิดมลพิษ การสนับสนุนชุมชนท้องถิ่น การเลือกที่พักหรือการท่องเที่ยวที่มีส่วนช่วยให้ชุมชนท้องถิ่นมีรายได้จากการท่องเที่ยว โดยไม่ทำให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์ที่ไม่ยั่งยืน การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่งเสริมการอนุรักษ์พื้นที่ธรรมชาติ เช่น สวนสาธารณะอุทยานแห่งชาติ หรือพื้นที่สงวนที่เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงเป็นการท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ธรรมชาติและส่งเสริมความยั่งยืนทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของท้องถิ่น (Gössling & Hall, 2019)

2.2 การลดขยะและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า หลายเมืองท่องเที่ยวได้มีมาตรการลดขยะพลาสติก เช่น การใช้บรรจุภัณฑ์ที่ย่อยสลายได้และการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ (UNWTO, 2021)

3. การใช้ Big Data และ IoT ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

3.1 Big Data ในการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูลสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการเข้าใจพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและปรับปรุงบริการให้เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้า การใช้ Big Data ในการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์อย่างมากในการปรับปรุงการบริการและสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับลูกค้า โดยสามารถช่วยให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำมาใช้ในการปรับกลยุทธ์และบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างการใช้ Big Data ในการท่องเที่ยวมี ดังนี้ การวิเคราะห์พฤติกรรมการจอง โดยการเก็บข้อมูลจากการจองที่พัก, ตัวเครื่องบิน, หรือกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ประกอบการสามารถเข้าใจแนวโน้มและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เช่น ช่วงเวลาในการจอง, ประเภทของที่พักที่ชอบ, หรือการเลือกกิจกรรมที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถช่วยในการปรับปรุงบริการหรือโปรโมชันที่ตรงกับความต้องการ การคาดการณ์แนวโน้มของตลาด การวิเคราะห์ข้อมูลจากนักท่องเที่ยวหลาย ๆ แหล่ง เช่น การท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลหรือการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ สามารถช่วยให้ผู้ประกอบการวางแผนล่วงหน้าได้ดีขึ้นและจัดการทรัพยากรให้เหมาะสม การปรับปรุงประสบการณ์ลูกค้า ข้อมูลจากการใช้แอปพลิเคชัน หรือรีวิวจากนักท่องเที่ยวสามารถนำมาใช้ในการเข้าใจความพึงพอใจของลูกค้า และช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถปรับปรุงการบริการได้ เช่น ปรับปรุงความสะดวกสบายของที่พัก, บริการลูกค้า, หรือเพิ่มกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ตอบโจทย์

นักท่องเที่ยว การโฆษณาและการตลาดเฉพาะกลุ่ม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากโซเชียลมีเดีย หรือข้อมูลการค้นหาทางออนไลน์ ผู้ประกอบการสามารถสร้างแคมเปญการตลาดที่ตรงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น เช่น การเสนอข้อเสนอที่เหมาะสมตามความสนใจของนักท่องเที่ยวในพื้นที่หรือประเภทธุรกิจที่พวกเขาสนใจ การประเมินความพึงพอใจของลูกค้า การเก็บข้อมูลจากความคิดเห็นและรีวิวออนไลน์สามารถช่วยให้ผู้ประกอบการรู้ว่าลูกค้าประทับใจหรือมีปัญหาในส่วนใด เพื่อปรับปรุงบริการและประสบการณ์ในครั้งถัดไป การใช้ Big Data ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลที่มีมาวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพของธุรกิจ สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า และตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น (Buhalis & Amaranggana, 2015)

3.2 Internet of Things (IoT) ในการจัดการเมืองท่องเที่ยว เทคโนโลยี IoT ถูกนำมาใช้ในระบบขนส่ง ระบบติดตามนักท่องเที่ยว และป้ายอัจฉริยะที่ให้ข้อมูลแบบเรียลไทม์ การใช้ Internet of Things (IoT) ในการจัดการเมืองท่องเที่ยวกำลังเป็นแนวโน้มที่สำคัญ เนื่องจากเทคโนโลยีนี้ช่วยให้สามารถเชื่อมต่อและติดตามข้อมูลต่าง ๆ ในแบบเรียลไทม์ ทำให้การจัดการและการบริการนักท่องเที่ยวมีความสะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตัวอย่างการใช้ IoT ในเมืองท่องเที่ยวมีดังนี้ ระบบขนส่งอัจฉริยะ (Smart Transport Systems) การใช้ IoT ในระบบขนส่งสามารถทำให้เมืองท่องเที่ยวมีระบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพและสะดวกมากขึ้น เช่น การติดตั้งเซ็นเซอร์ที่สามารถตรวจจับตำแหน่งของรถบัสหรือแท็กซี่, การติดตามสถานะของการจราจร หรือการให้ข้อมูลการเดินทางแบบเรียลไทม์ผ่านแอปพลิเคชันที่นักท่องเที่ยวสามารถติดตามได้ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ IoT ในการจัดการระบบการจอดรถในเมืองเพื่อให้ผู้ท่องเที่ยวสามารถหาที่จอดรถได้ง่ายขึ้น ระบบติดตามนักท่องเที่ยว (Tourist Tracking Systems) IoT ช่วยในการติดตามนักท่องเที่ยวผ่านการใช้แอปพลิเคชันที่สามารถบันทึกพิกัดตำแหน่งของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ข้อมูลสถานที่ที่พวกเขาไปเยือน และช่วยในการฉ้อโกง การใช้เซ็นเซอร์หรือติดตั้งอุปกรณ์ในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ๆ สามารถช่วยให้ผู้จัดการสถานที่ท่องเที่ยวเข้าใจจำนวนผู้เยี่ยมชมและกระแสการเดินทางภายในเมือง เช่น พื้นที่ที่มีคนเยอะที่สุดในช่วงเวลาใด เพื่อจัดการบริการให้เหมาะสม ป้ายอัจฉริยะ (Smart Signage) การใช้ป้ายดิจิทัลที่เชื่อมต่อกับระบบ IoT ช่วยให้สามารถแสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว, เส้นทางเดินทาง, หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเมืองได้แบบเรียลไทม์ ป้ายเหล่านี้สามารถแสดงข้อมูลที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ เช่น เวลารอคิวที่สถานที่ท่องเที่ยว, ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพอากาศ, หรือแม้แต่ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอพิเศษที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ในเวลานั้น การจัดการพลังงานและทรัพยากร (Energy and Resource Management) IoT ยังสามารถนำมาใช้ในการจัดการพลังงานในโรงแรม, อาคารสาธารณะ หรือพื้นที่ท่องเที่ยว เช่น การใช้เซ็นเซอร์ในการควบคุมแสงสว่างและอุณหภูมิในพื้นที่ที่นักท่องเที่ยวมาเยือน ช่วยลดการใช้พลังงานและสนับสนุนการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นอกจากนี้ยังสามารถใช้ IoT ในการตรวจสอบและควบคุม

ระบบน้ำและการกำจัดขยะ เพื่อให้เมืองท่องเที่ยวมีความสะอาดและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น การใช้ IoT ในการจัดการเมืองท่องเที่ยวไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการ แต่ยังช่วยสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวที่สะดวกสบายและปลอดภัยยิ่งขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยว (Gretzel et al., 2015)

สรุปได้ว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก การพัฒนานวัตกรรมช่วยเพิ่มประสบการณ์การเดินทางและทำให้การท่องเที่ยวมีความยั่งยืนมากขึ้น เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น AI และ Chatbot ช่วยให้ข้อมูลและบริการลูกค้าแบบเรียลไทม์ แพลตฟอร์มออนไลน์อำนวยความสะดวกในการจองที่พักและกิจกรรม ขณะที่ VR และ AR มอบประสบการณ์เสมือนจริงก่อนการเดินทาง นอกจากนี้ แนวคิดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศช่วยลดผลกระทบต่อธรรมชาติ และการใช้ Big Data ช่วยวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาบริการอย่างเหมาะสม เทคโนโลยี IoT ยังช่วยบริหารจัดการเมืองท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและปลอดภัยมากขึ้น นวัตกรรมเหล่านี้ช่วยให้การท่องเที่ยวมีคุณภาพสูงและยั่งยืนในระยะยาว

หลักสามัคคีธรรมกับการท่องเที่ยว

สามัคคีธรรมเป็นหลักการสำคัญที่ช่วยส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นในสังคม และเมื่อนำมาใช้ในบริบทของการท่องเที่ยว ย่อมส่งผลให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สามัคคีธรรมหมายถึงการร่วมมือร่วมใจ ความซื่อสัตย์ และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มมนุษย์ หากแนวคิดนี้ถูกนำไปใช้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จะสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่น และก่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกในระยะยาวต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวในปัจจุบันไม่ได้เป็นเพียงแค่การเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ เท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับมิติทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของพื้นที่นั้นๆ ด้วย การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ย่อมทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ หากการท่องเที่ยวขาดหลักสามัคคีธรรม อาจนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ เช่น ความขัดแย้งระหว่างนักท่องเที่ยว และคนในพื้นที่ การใช้ทรัพยากรอย่างไม่รับผิดชอบ หรือแม้กระทั่งการทำลายสิ่งแวดล้อมโดยไม่ตั้งใจ หนึ่งในแนวทางที่สามารถนำหลักสามัคคีธรรมมาใช้ในภาคการท่องเที่ยวคือ การส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการดูแลและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง ซึ่งสามารถทำได้ผ่านการสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism: CBT) การให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวของตนเองจะช่วยให้ชุมชนมีความเป็นเจ้าของ และสามารถดูแลรักษาทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การท่องเที่ยวที่ขับเคลื่อนโดยชุมชนยังเป็นช่องทางที่ช่วยให้คนในพื้นที่สามารถสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างมั่นคง นักท่องเที่ยวเองก็มีบทบาทสำคัญในการสร้างสามัคคีธรรมกับชุมชน โดยการปฏิบัติตน

อย่างเคารพต่อวัฒนธรรม ประเพณี และกฎระเบียบของสถานที่ที่ไปเยือน การเรียนรู้และทำความเข้าใจกับวิถีชีวิตของชุมชนจะช่วยลดความขัดแย้งและส่งเสริมความเข้าใจซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังสามารถสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนโดยการเลือกซื้อสินค้าและบริการจากท้องถิ่น เช่น การซื้อของฝากที่ผลิตโดยชุมชน หรือการเลือกพักในโฮมสเตย์ที่ดำเนินการโดยคนในพื้นที่

นอกจากนี้ หลักสามัคคีธรรมยังสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการภาคการท่องเที่ยวในระดับนโยบาย ภาครัฐและเอกชนสามารถร่วมมือกันเพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมความสามัคคีในสังคม เช่น การกำหนดกฎระเบียบที่ช่วยรักษาสีงแวดล้อม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่คำนึงถึงผลกระทบต่อชุมชน และการจัดโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เน้นความยั่งยืน นโยบายเหล่านี้จะช่วยให้การท่องเที่ยวสามารถเป็นเครื่องมือในการสร้างความสามัคคีในระดับประเทศ และส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางที่เป็นมิตรต่อทุกฝ่าย ในอีกแง่หนึ่ง การใช้หลักสามัคคีธรรมในการท่องเที่ยวไม่เพียงแต่ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับชุมชนเท่านั้น แต่ยังช่วยลดผลกระทบด้านลบที่เกิดจากการท่องเที่ยวได้อีกด้วย ตัวอย่างเช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (Ecotourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงผลกระทบต่อธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำไปใช้ควบคู่กับหลักสามัคคีธรรมได้ โดยนักท่องเที่ยวและชุมชนสามารถร่วมมือกันในการดูแลรักษาสีงแวดล้อม เช่น การจัดกิจกรรมปลูกป่า การทำความสะอาดแหล่งท่องเที่ยว หรือการให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติแก่ผู้มาเยือน สามัคคีธรรมยังสามารถช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวและสร้างความทรงจำที่มีคุณค่า การที่นักท่องเที่ยวได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่นและเป็นมิตรจากชุมชนจะทำให้พวกเขารู้สึกประทับใจและต้องการกลับมาเยือนอีก การสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือและการสนับสนุนซึ่งกันและกันจะช่วยให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างราบรื่นและก่อให้เกิดผลประโยชน์ที่ยั่งยืนทั้งต่อผู้คนและสีงแวดล้อม

แนวทางการส่งเสริมหลักสามัคคีธรรมในการท่องเที่ยว

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยว

1.1 การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism: CBT) แนวคิด CBT ช่วยให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการจัดการการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในพื้นที่ (สุรางค์ จันทวานิช, 2562)

1.2 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ การส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการท่องเที่ยว รัฐบาล และชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (นฤมล สมหวัง, 2564)

2. การใช้วัฒนธรรมและประเพณีในการส่งเสริมความสามัคคี

2.1 การจัดเทศกาลท่องเที่ยวที่ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น เทศกาลพื้นเมือง เช่น ประเพณีสงกรานต์และลอยกระทง มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงผู้คนจากหลากหลายวัฒนธรรม และส่งเสริมความสามัคคีในสังคม (ปิยะพร ศรีสวัสดิ์, 2563)

2.2 การอนุรักษ์และเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมควรคำนึงถึงการรักษาลักษณะของชุมชน และการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรม (สมชาย สุวรรณณีนี, 2565)

3. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อความเป็นธรรมและเท่าเทียม

3.1 การส่งเสริมความเสมอภาคในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม รวมถึงผู้พิการและผู้สูงอายุ เป็นแนวทางสำคัญในการสร้างความเป็นธรรมในภาคการท่องเที่ยว (วิทยา มนัสสา, 2561)

3.2 การส่งเสริมจริยธรรมในภาคธุรกิจท่องเที่ยว การดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวควรคำนึงถึงหลักจริยธรรม เช่น การจ้างงานที่เป็นธรรม และการดูแลสิทธิของแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ณัฐวุฒิ เพ็ญศิริ, 2560)

สรุปได้ว่า การส่งเสริมหลักสามัคคีธรรมในการท่องเที่ยวสามารถทำได้โดยการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านแนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน (CBT) ซึ่งช่วยกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมและสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ นอกจากนี้ การใช้วัฒนธรรมและประเพณีเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงผู้คน เช่น การจัดเทศกาลพื้นเมืองและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม ยังช่วยส่งเสริมความสามัคคีในสังคม อีกทั้ง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความเป็นธรรมและเท่าเทียม เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้รองรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม และการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวอย่างมีจริยธรรม จะช่วยให้การท่องเที่ยวเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยน และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

1. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรมีการสนับสนุนให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง โดยสามารถดำเนินการผ่านการจัดตั้งคณะกรรมการท้องถิ่นเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและการส่งเสริมอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันในการพัฒนาแพลตฟอร์มที่สามารถเชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาแอปพลิเคชันที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถจองที่พักและกิจกรรมในชุมชนได้โดยตรง ซึ่งจะช่วยกระจายรายได้เข้าสู่ท้องถิ่น

3. การใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เทคโนโลยีควรถูกนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวโดยไม่กระทบต่ออัตลักษณ์และวิถีชีวิตของชุมชน ตัวอย่างเช่น การ

ใช้ VR และ AR เพื่อสร้างประสบการณ์เสมือนจริงของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์โดยไม่ต้องสร้างโครงสร้างใหม่ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

4. การให้ความรู้และส่งเสริมจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบ นักท่องเที่ยวควรได้รับข้อมูลเกี่ยวกับมารยาทและแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงแนวทางในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การลดการใช้พลาสติกและการเลือกซื้อสินค้าท้องถิ่นที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5. การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน การพัฒนานวัตกรรมการท่องเที่ยวควรเป็นไปในลักษณะของการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน เช่น การจัดทำโครงการนำร่องเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนสามารถดำเนินการได้โดยการสนับสนุนให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล เช่น แพลตฟอร์มที่เชื่อมโยงนักท่องเที่ยวกับชุมชนโดยตรง นอกจากนี้ ควรนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์โดยไม่กระทบต่ออัตลักษณ์และวิถีชีวิตของชุมชน เช่น การใช้ VR และ AR ในการนำเสนอข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว อีกทั้งการให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบ จะช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุดท้าย ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

สรุป

การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในยุคดิจิทัล ในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงต้องเน้นการบูรณาการหลักการสามัคคีธรรม ซึ่งประกอบด้วยการสร้างความร่วมมือ, การส่งเสริมคุณธรรม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อให้การท่องเที่ยวสามารถเติบโตอย่างมีคุณค่าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

1. การสร้างความร่วมมือ การท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่มีการร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ เช่น ภาครัฐ, ภาคธุรกิจ, ชุมชนท้องถิ่น และนักท่องเที่ยวเอง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเช่น แพลตฟอร์มออนไลน์, การใช้แอปพลิเคชันมือถือ และการใช้ข้อมูลจาก Big Data ทำให้การจัดการและโปรโมตการท่องเที่ยวสามารถทำได้ในรูปแบบที่เชื่อมโยงกันอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ เช่น การสร้างโปรแกรมท่องเที่ยวที่ตอบโจทย์ทั้งด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและการสร้างรายได้ให้กับชุมชน

2. การส่งเสริมคุณธรรม การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการท่องเที่ยวต้องไม่มองข้ามคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่คำนึงถึง

สิ่งแวดล้อมและการเคารพในวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้ท่องเที่ยวผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายธรรมชาติและละเมิดสิทธิของชุมชน การมีหลักการสามัคคีธรรมจึงช่วยส่งเสริมให้การท่องเที่ยวเกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างนักท่องเที่ยวและท้องถิ่น

3. การพัฒนาอย่างยั่งยืน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสามารถช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้พลังงานทดแทนในโรงแรมหรือสถานที่ท่องเที่ยว การใช้ระบบขนส่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรน้ำและขยะอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ Big Data ในการวิเคราะห์แนวโน้มและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว เพื่อวางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การบูรณาการหลักสามัคคีธรรมในการพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวจะช่วยให้การท่องเที่ยวในยุคดิจิทัลมีความสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการสร้างสังคมที่ดี การพัฒนาในลักษณะนี้จะไม่เพียงแต่ทำให้การท่องเที่ยว เพื่อให้นักพัฒนานวัตกรรมด้านการท่องเที่ยวสามารถขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนสำหรับแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่ พอสรุปได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนักพัฒนาเทคโนโลยี พัฒนาแพลตฟอร์มการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับชุมชน เช่น แอปพลิเคชันที่ช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่บริหารโดยชุมชน และสามารถจองที่พัก กิจกรรม หรือซื้อสินค้าท้องถิ่นได้โดยตรง ใช้ AI และ Big Data วิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาแผนการจัดสรรทรัพยากรในสถานที่ท่องเที่ยว ลดความแออัด และส่งเสริมการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังพื้นที่รอง พัฒนาเทคโนโลยีเสมือนจริง (VR/AR) เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว โดยไม่ต้องสร้างโครงสร้างที่อาจส่งผลกระทบต่อธรรมชาติ ออกแบบโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่เข้าถึงได้ทุกกลุ่ม เช่น ระบบจองตั๋วที่รองรับผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานภาครัฐ กำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน เช่น สนับสนุนเงินทุนสำหรับโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน และออกแบบมาตรฐานการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืน เช่น เส้นทางเดินทางที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระบบขนส่งสาธารณะสำหรับแหล่งท่องเที่ยว และสถานีชาร์จรถยนต์ไฟฟ้าในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การพัฒนา Smart Tourism ผ่านการใช้ IoT และ Blockchain เพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการรายได้จากการท่องเที่ยว ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวที่สร้างความสามัคคี เช่น การจัดเทศกาลวัฒนธรรมที่เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว พร้อมกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

แนวทางเหล่านี้จะช่วยให้การพัฒนาการท่องเที่ยวสามารถตอบสนองต่อความต้องการของทุกภาคส่วน และสร้างผลกระทบเชิงบวกทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2564). Empowering Tech Tourism แพลตฟอร์มจับคู่ธุรกิจ
ตัวช่วยฟื้นฟูอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. เรียกใช้เมื่อ 22 กรกฎาคม 2568 จาก
<https://thai.tourismthailand>.
- ณัฐวุฒิ เพ็ญศิริ. (2560). ธรรมชาติและความเป็นธรรมในการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว.
วารสารการจัดการท่องเที่ยว, 13(1), 45-60.
- นฤมล สมหวัง. (2564). เครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน.
วารสารเศรษฐศาสตร์การท่องเที่ยว, 15(1), 34-50.
- ปิยะพร ศรีสวัสดิ์. (2563). บทบาทของเทศกาลประเพณีในการเสริมสร้างความสามัคคีใน
ชุมชน. วารสารวิจัยวัฒนธรรมไทย, 3(2), 93-106.
- วิทยา มนัสสา. (2561). การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เข้าถึงได้สำหรับทุกคน. วารสารการพัฒนา
เมือง, 10(2), 56-69.
- สมชาย สุวรรณมณี. (2565). มรดกทางวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. วารสารการ
ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, 14(2), 41-60.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2562). การท่องเที่ยวโดยชุมชน: แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน. วารสาร
พัฒนาสังคม, 15(1), 73-93.
- Buhalis, D., & Amaranggana, A. (2015). Smart tourism destinations. Information
and communication technologies in tourism.
- Gossling, S., & Hall, C. M. (2019). Sustainable tourism: A global perspective.
Tourism Management.
- Gretzel, U., Sigala, M., Xiang, Z., & Koo, C. (2015). Smart tourism: Foundations
and developments. Electronic Markets.
- Han, D. I. D., Jung, T., & Gibson, A. (2021). Augmented reality applications in
tourism. Tourism Management Perspectives.
- Huang, M.-H., & Rust, R. T. (2021). AI in service. Journal of Service Research, 24(1), 3-7.
- Sigala, M. (2020). Digital transformation in tourism. Tourism Management
Perspectives.
- Tussyadiah, I., Wang, D., Jung, T. H., & Tom Dieck, M. C. (2018). Virtual reality,
presence, and attitude change. Tourism Management.
- UNWTO. (2021). Sustainable tourism development guidelines. World Tourism
Organization.